

Inleiding

Inleiding

Ruimte met zorgen voor de toekomst

De gemeente moet elk jaar een sluitende begroting hebben. Dit betekent dat er niet meer geld uitgegeven wordt dan er binnenkomt. We kunnen ervoor kiezen om de begroting voor volgend jaar sluitend te maken, of we zorgen ervoor dat de begroting voor het laatste jaar van de meerjarenraming (een planning voor meerdere jaren) sluitend is. Normaal doen we beide. Voor deze begroting kiezen we ervoor om de begroting voor 2025 sluitend te maken.

Na 2025 verwachten we namelijk een tekort. Dit komt omdat we vanaf 2026 te weinig geld van de overheid krijgen om onze taken goed uit te voeren. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft gemeenten geadviseerd om dit probleem inzichtelijk te maken in hun meerjarenbegroting. Dit betekent dat we het tekort in de begroting laten staan, zolang de overheid geen extra geld geeft. Deze lijn volgen we ook in deze begroting.

Ontwikkelingen

De plannen van het nieuwe kabinet Schoof zijn nog niet concreet genoeg uitgewerkt op het moment dat we de begroting maken. Daarom is met deze plannen nog geen rekening gehouden in deze begroting. Internationaal zijn er ook onzekerheden, zoals de oorlog in Oekraïne en conflicten in het Midden-Oosten en Afrika. Ook in Nederland merken we steeds meer de gevolgen van de klimaatcrisis. Al deze zaken hebben invloed op de stabiliteit van onze begroting.

Om de stabiliteit van de begroting te verbeteren is het meerjarig investeringsprogramma opnieuw beoordeeld. In het MJIP staan alle investeringen die we verwachten te gaan doen voor uitvoering van onze taken. Het geactualiseerd MJIP is in de begroting verwerkt en borgt dat we deze taken kunnen uitvoeren. Voor de andere onzekerheden volgen we de ontwikkelingen nauwgezet en passen we de begroting zo nodig aan tijdens de voorjaars- en najaarsrapportage.

De toekomst

In deze begroting zijn de eerste stappen gezet in het behoedzamer omgaan met nieuwe ontwikkelingen bij de medebewindstaken, de taken die wij namens het Rijk uitvoeren. Te vaak zijn deze taken aan gemeenten opgedragen zonder adequate financiële compensatie. Waar we in het verleden in de begroting al anticipeerden op mogelijke kostenstijgingen voordat duidelijk was of zo ook daadwerkelijk gecompenseerd gaan worden, kiezen we er nu voor om deze ontwikkelingen te monitoren en pas bij daadwerkelijke afwijkingen bij te stellen.

Het doel hierbij is om bij bezuinigen te kiezen voor de taken die gerelateerd zijn aan het Rijk. Dit geeft ons meer mogelijkheden om de budgetten voor de activiteiten van onze dorpsbewoners te waarborgen en tegelijkertijd te bouwen aan een toekomst waarin we, ondanks het somber perspectief, een positief financieel vooruitzicht kunnen bieden.

Reguliere werkzaamheden

In de begroting staan meestal geen teksten over onze dagelijkse werkzaamheden. Dit betreft bijvoorbeeld het geven van uitkeringen, het verstrekken van paspoorten of het onderhouden van contacten met onze samenwerkingspartners. Deze taken zijn wel opgenomen in de cijfers, maar worden niet apart in de tekst genoemd.

Dat betekent niet dat deze werkzaamheden niet belangrijk zijn, integendeel. In onze verantwoordingsdocumenten, waarin we uitleggen wat we hebben gedaan, komen deze taken duidelijk aan bod. Maar we schrijven elk jaar niet opnieuw dezelfde tekst over wat onze standaard taken zijn.

Aan het begin van elk programma in de begroting geven we wel een korte samenvatting van de belangrijkste dagelijkse werkzaamheden binnen dat programma. Sommige taken, zoals beleidsvoorbereiding en het ondersteunen van het bestuur, noemen we niet in elk programma apart. Toch zijn ook deze werkzaamheden een belangrijk onderdeel van wat de ambtenaren voor de gemeente doen.

Financieel beeld

Volgens de geldende voorschriften is het saldo van de structurele baten en lasten bepalend voor het resultaat van de begroting, incidentele baten en lasten mogen daarvoor niet meegenomen worden.

Het financiële beeld ziet er als volgt uit:

Financieel overzicht begroting 2025

x € 1.000	Real. 2023	Begr. 2024 (incl wijz.)	Begr. 2025	MJB 2026	MJB 2027	MJB 2028
Saldo baten en lasten	4.384	-424	1.576	-2.525	-2.717	-949
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-1.292	2.026	7	-73	-73	-73
Begrotingssaldo	3.092	1.602	1.583	-2.598	-2.790	-1.022
Verdeeld in						
Incidenteel begrotingssaldo	598	2.253	245	26	-854	-212
Structureel begrotingssaldo	2.494	-651	1.338	-2.624	-1.936	-810

Leeswijzer financiële analyse per programma

Met ingang van deze begroting presenteren we in de programma's de baten en lasten apart. Voor de rechtmatigheid is het namelijk noodzakelijk dat de baten en de lasten elk apart worden beoordeeld. Voor de overzichtelijkheid worden de afwijkingen in baten en lasten die groter zijn dan €50.000 ten opzichte van het vorige jaar toegelicht. Als er geen mutaties zijn op een taakveld dan wordt dit taakveld niet genoemd, is er sprake van alleen mutaties kleiner dan € 50.000 dan staat er 'bevat geen mutatie groter dan € 50.000'.

De stortingen en onttrekkingen aan de reserves wordt voor niet vergeleken met de vorige begroting maar specifiek voor 2025 toegelicht. Dit omdat deze mutaties een incidenteel karakter hebben en er daardoor altijd verschillen tussen de jaren zijn. Door de reden van storting c.q. onttrekking toe te lichten wordt de "waarom" vraag beantwoord.